

Den Haag

► **Onderzoeksrapport**

DSO/Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

Bevolkingsprognose Den Haag 2023, werkwijze en veronderstellingen

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag

DSO / Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

Augustus 2023

Inlichtingen

DSO / Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

Richard Vermeulen (070 353 4039 / richard.vermeulen@denhaag.nl), Marlies Diepeveen (070 353 5386 / marlies.diepeveen@denhaag.nl)

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en percentages kunnen worden veroorzaakt door afronden. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.

► **Onderzoeksrapport**

DSO/Strategie, Externe betrekkingen, Portfoliomanagement en Onderzoek

Bevolkingsprognose Den Haag 2023, werkwijze en veronderstellingen

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	INLEIDING	2
1.2	COHORT COMPONENTENMODEL	2
1.3	ONZEKERHEDEN PROGNoses	3
2	VERONDERSTELLINGEN	4
2.1	GEBOORTE.....	4
	Vruchtbaarheidscijfer.....	4
2.2	STERFTE.....	6
	Sterftekansen	7
2.3	BUITENLANDSE MIGRATIE	8
	Oekraïne	9
	Veronderstellingen buitenlandse migratie	9
2.4	BINNENLANDSE MIGRATIE	11
2.5	WONINGBOUW.....	13
	Veronderstellingen woningbouw tot 2030	13
	Veronderstellingen woningbouw na 2030	13
3	GEBIEDSPROGNOSE.....	15
3.1	INLEIDING	15
3.2	GEMIDDELDE WONINGBEZETTING NIEUWBOUW...15	
	Aanpassingen gemiddelde woningbezetting per buurt.....	16
3.3	LEEFTIJDSPROFIEL NIEUWBOUWWONINGEN.....	18
3.4	VRUCHTBAARHEID	18
4	STROOMSCHEMA MODEL	19
	Stadsprognose.....	19
	Buurtprognose.....	20
5	BEGRIPPENLIJST	21

1 INLEIDING

1.1 INLEIDING

Elk jaar maakt DSO/SEPO een nieuwe bevolkingsprognose van Den Haag op stedelijk niveau tot 2040 en op het niveau van wijken en buurten tot 2030. Deze bevolkingsprognose geeft de meest waarschijnlijke demografische ontwikkeling van de Haagse bevolking weer, waarbij rekening gehouden is met de actuele trends bij geboorte, sterfte, migratie en woningbouw.

Dit achtergronddocument beschrijft op hoofdlijnen de werking van het prognosemodel en de daarbij gehanteerde aannames over toekomstige trends rondom geboorte, sterfte en migratie voor de prognose van 2023. Deze aannames worden doorgerekend in het model dat voor de gemeentelijke bevolkingsprognose is gebruikt (GBPRO). Dit is een achtergronddocument bij het rapport Bevolkingsprognose Den Haag, 2023.

1.2 COHORT COMPONENTENMODEL

Het doel van de bevolkingsprognose is om op basis van actuele kennis een zo reëel mogelijke inschatting te maken van de toekomstige bevolking (inwoners en huishoudens). Voor de

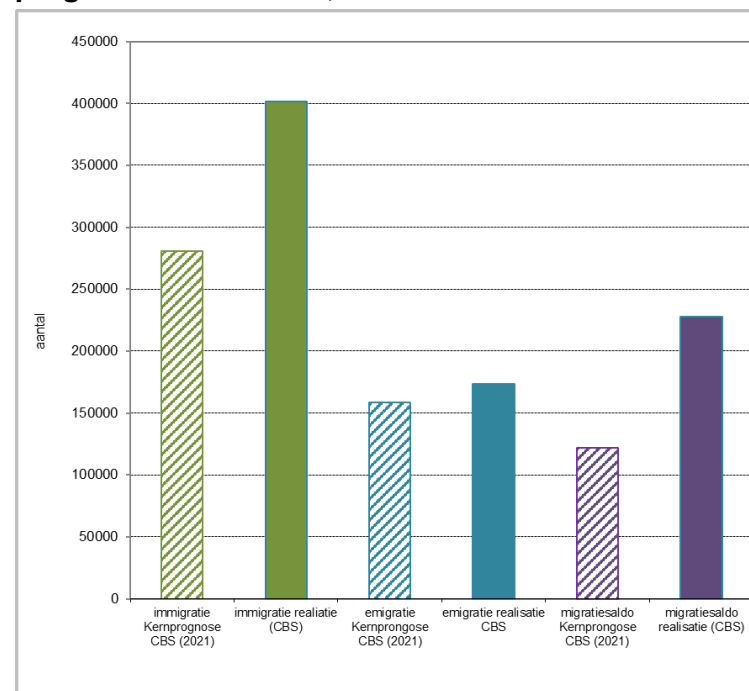
veronderstellingen die bij een prognose gebruikt worden geldt dat trends uit het verleden worden doorgetrokken naar de toekomst. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar het Haagse verleden maar ook naar historische reeksen van Nederland, en de toekomstige trends van de bevolking in Nederland. Het model dat voor de gemeentelijke prognose is gebruikt (GBPRO) is dan ook te typeren als een trendmodel waarbij de toekomst wordt berekend met een cohort-componenten model. Het prognosemodel houdt rekening met leeftijdsspecifieke kansen op demografische gebeurtenissen zoals geboorte, sterfte en migratie. De bevolking in de toekomst wordt bepaald door de kansen per cohort (leeftijd) en per component (geboorte, sterfte en migratie) door te rekenen voor de toekomst. Door de uitkomst van de verschillende componenten te salderen met de omvang van de bevolking het jaar daarvoor, en door dit proces voor elk toekomstig jaar opnieuw te doorlopen, kan de toekomstige bevolking steeds verder in de tijd doorberekend worden. In het model worden per component de randvoorwaarden voor de toekomstige ontwikkeling bepaald. Als alle historische gegevens en verwachtingen omtrent de toekomstige demografische ontwikkelingen zijn ingevoerd wordt een prognose gemaakt. Aan het einde van de doorrekening wordt voor het eerste jaar gekeken hoeveel huishoudens er zijn en uit hoeveel personen die huishoudens gemiddeld bestaan. Het aantal woningen wordt daarna afgezet tegen het aantal huishoudens. Bij een tekort aan woningen worden in het prognosemodel huishoudens 'weggestuurd' en bij een overschot 'toegelaten'. Het binnenlands migratiesaldo is daarmee een modeluitkomst, een resultante van

de berekening, en geen inputgegevens. Afhankelijk van de veronderstellingen ten aanzien van de toekomstige woningvoorraadontwikkeling zal het binnenlands migratiesaldo een andere uitkomst hebben.

1.3 ONZEKERHEDEN PROGNoses

De uitkomst van een bevolkingsprognose is geen zekerheid. Het is een momentopname die met de kennis van dat moment aangeeft wat met de gebruikte veronderstellingen de meest waarschijnlijke toekomstige demografische ontwikkeling is. Door niet te voorspellen veranderingen op de arbeids-, woningmarkt en immigratie en emigratie is de toekomst continu aan veranderingen onderhevig. Van de verschillende demografische groeicomponenten geboorte, sterfte, binnenlandse migratie en buitenlandse migratie is de buitenlandse migratie het meest onzeker. De buitenlandse migratie wordt vooral beïnvloed door de (inter)nationale economie, landelijk en Europees migratiebeleid en internationale politieke omstandigheden. Zo is de vluchtelingenstroom van Oekraïners in het jaar 2022 dan ook niet voorzien in de prognose van vorig jaar. Verder geldt dat de onzekerheid van de uitkomst op het niveau van buurten en wijken groter is dan die van de stad Den Haag als geheel en dat de onzekerheid toeneemt naarmate de prognose-uitkomsten verder in de toekomst liggen. Dit komt vooral doordat woningbouwplannen op stedelijk en zeker op gebiedsniveau nogal eens van inhoud veranderen en ook doorschuiven in de tijd.

**Figuur 1. Onzekerheid bevolkingsprognose Nederland
prognose en realisatie, 2022**

Bron: CBS Kernprognose, december 2021 en CBS statline bevolkingsontwikkeling (voorlopige cijfers)

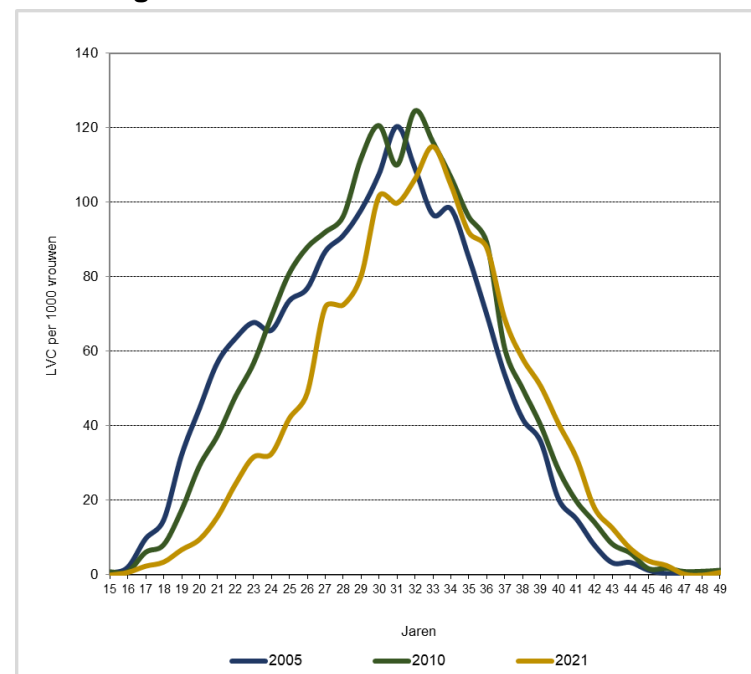
Bovenstaand figuur is een duidelijk voorbeeld van een niet te voorspellen verandering in de internationale politiek. In Nederland valt in het jaar 2022 de immigratie bijna 43% hoger uit dan gedacht bij de CBS-prognose van december 2021. Dit verschil is voor het grootste deel toe te schrijven aan de komst van bijna 90.000 Oekraïense vluchtelingen.

2 VERONDERSTELLINGEN

2.1 GEBOORTE

De geboorte van het aantal kinderen in Den Haag is afhankelijk van het gemiddeld aantal kinderen dat vrouwen in Den Haag krijgen, het vruchtbaarheidscijfer. In 2021 waren de meeste moeders bij de geboorte van hun kind 33 jaar oud. Per duizend 33-jarige vrouwen werden 115 kinderen geboren (figuur 2). Vergeleken met 2005 stijgt de gemiddelde leeftijd waarop vrouwen in Den Haag kinderen krijgen. Dit past binnen de bestaande landelijke trend. Uit dit figuur blijkt duidelijk dat er steeds minder vrouwen tussen de 20 en 30 jaar kinderen krijgen en dat er een verschuiving optreedt voor het krijgen van kinderen naar de leeftijdsgroepen boven de 30 jaar. Wat ook opvalt bij de vergelijking van de geboortecijfers is dat vrouwen in Den Haag steeds minder kinderen krijgen. Ook dit laatste is een bestaande landelijke trend.

Figuur 2. Geboren kinderen per 1.000 naar leeftijd moeder, Den Haag

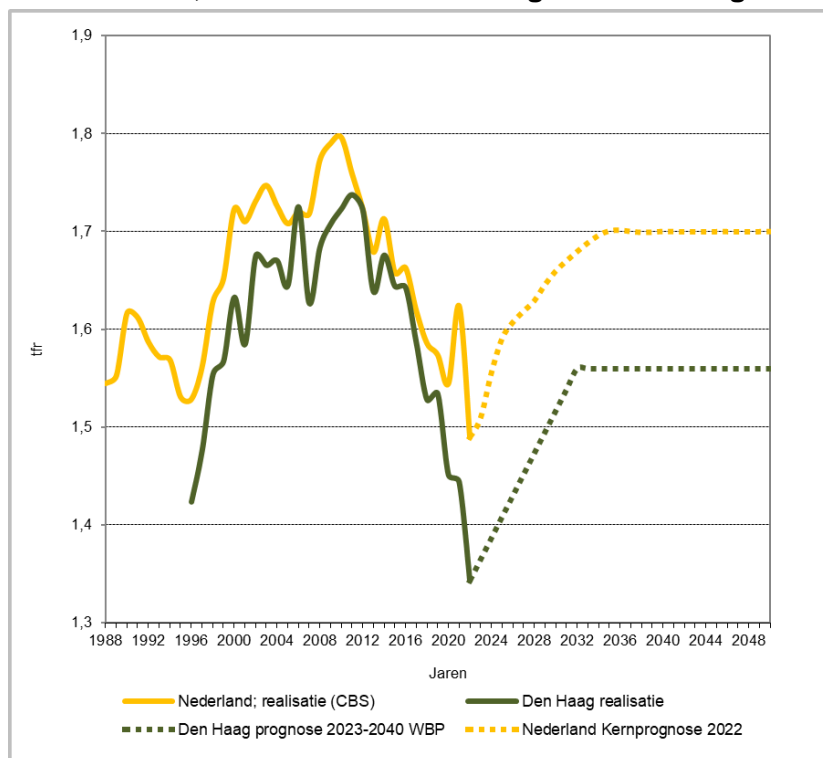

Bron: Gemeente Den Haag, BRP, bewerking DSO/SEPO

Vruchtbaarheidscijfer

Sinds 2008 is zowel op het nationaal niveau als op het niveau van Den Haag een daling van het vruchtbaarheidscijfer te zien (figuur 3). Dit leek vooral samen te hangen met de economische crisis. Maar vanaf 2015 herstelt de economische conjunctuur zich, terwijl het kindertal verder blijft dalen.

Figuur 3. Ontwikkeling totale vruchtbaarheidscijfer Den Haag en Nederland, realisatie en toekomstige ontwikkeling

Bron: Realisatie cijfers Den Haag, Nederland (statline), CBS Kernprognose 2022, bevolkingsprognose Den Haag 2023

In 2021 valt er landelijk een geboortegolf met een toename van het landelijke vruchtbaarheidscijfer waar te nemen¹.

Dit in tegenstelling tot het Haagse vruchtbaarheidscijfer dat nagenoeg gelijk is gebleven. In 2022 is het vruchtbaarheidscijfer zowel landelijk als in Den Haag wederom fors afgenomen. De landelijke opleving van het aantal geboorten lijkt vooral een tijdelijke opleving te zijn geweest. Volgens het CBS komt de al langer bestaande trend van de daling van het vruchtbaarheidscijfer vooral doordat jonge vrouwen hun kinderwens uitstellen². Dat de bij het herstel van de conjunctuur vanaf 2015 verwachte stijging van het vruchtbaarheidscijfer niet heeft plaatsgevonden, heeft verschillende oorzaken. Met name genoemd wordt de toenemende onzekerheid bij jongere generaties op zowel de arbeidsmarkt (flexibilisering), de woningmarkt met strengere hypotheekisen, stijgende huizenprijzen en onvoldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen. Ook de coronacrisis, stagnatie van inkomens en de hoge inflatie dragen bij aan de economische onzekerheid van jongvolwassenen. Uit recent onderzoek van het NIDI blijkt dat het uitstellen van kinderen sterk samenhangt met economische onzekerheid³. Het gevolg hiervan is dat jonge starters op latere leeftijd gaan samenwonen en, zoals te zien in figuur 2, op steeds latere leeftijd kinderen krijgen. Ook zijn er nu meer arbeids- en studiemigranten die korter in Nederland

¹ [Bevolkingsgroei vrijwel terug op niveau van voor corona \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2021/11/bevolkingsgroei-vrijwel-terug-op-niveau-van-voor-corona)

² [CBS Kernprognose 2022-2070](https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2022/07/cbs-kernprognose-2022-2070)

³ <https://nidi.nl/demos/later-een-eerste-kind-door-slechtere-economische-omstandigheden/>

verblijven en hier geen kinderen krijgen. Bij de Haagse bevolkingsprognose van 2023 is het uitgangspunt het laatste vruchtbaarheidscijfer van 1,34 in 2022. De veronderstelling bij de Haagse bevolkingsprognose 2023 is dat in 10 jaar tijd het vruchtbaarheidscijfer oploopt naar 1,56 in 2032 en daarna, conform de CBS-verwachting, constant blijft. Of dit ook gaat gebeuren of dat het uitstellen van ouderschap leidt tot meer kinderloosheid moet toekomstig onderzoek uitwijzen. Een 1^e aanwijzing dat dit niet altijd het geval hoeft te zijn wordt in het onderzoek van het NIDI duidelijk gemaakt. Hier blijkt dat het uitstel van kinderen sterker is bij personen die in het verleden de ervaring hebben van een laag inkomen of werkloosheid. Dit kan ertoe bijdragen dat, voor bepaalde groepen, de leeftijd waarop vrouwen kinderen krijgen verder gaat oplopen of tot afstel van de kinderwens.

Landelijk is de verwachting dat het vruchtbaarheidscijfer op termijn weer oploopt naar gemiddeld 1,7 kinderen per vrouw.

2.2 STERFTE

Voor de coronapandemie schommelde het aantal sterfgevallen in Den Haag rond de 4.200 per jaar. De pandemie heeft een duidelijke invloed op de sterfte gehad, zowel landelijk als in Den Haag. De afgelopen 3 jaar overlijden er in Den Haag jaarlijks rond de 4.500 mensen, een duidelijke toename, zoals ook te zien is in figuur 4 met de sterfte per 1.000 inwoners per jaar.

Figuur 4. Sterftecijfers per 1.000 inwoners Den Haag en Nederland, realisatie en toekomstige ontwikkeling

Bron: Realisatie cijfers Den Haag, Nederland (statline), CBS Kernprognose 2022, bevolkingsprognose Den Haag 2023

Na een sterke daling van het aantal sterfgevallen in de periode 1999-2009 is het aantal sterfgevallen in Den Haag tot en met 2019 min of meer stabiel. Dit laatste valt op omdat de totale bevolking in Den Haag de afgelopen jaren sterk is gegroeid. Dit betekent dat de

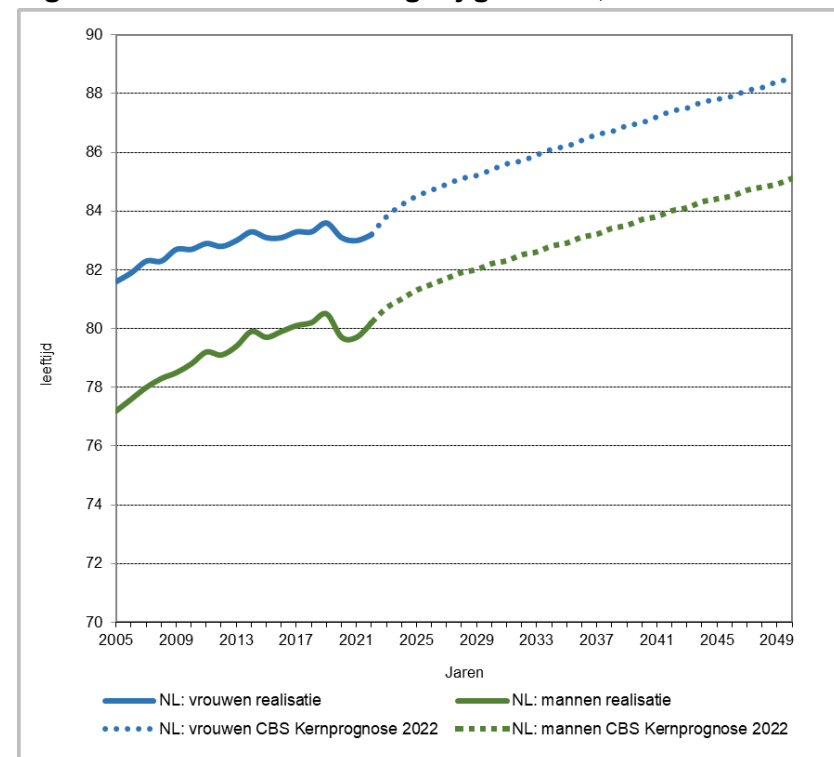
sterftetekansen de afgelopen jaren zijn gedaald en de levensverwachting is gestegen. Eén van de oorzaken hiervan is dat Den Haag relatief weinig ouderen heeft van 65 jaar en ouder. Dit leeftijdscohort heeft Den Haag in de jaren '80 verlaten. In de toekomst zal het sterftecijfer weer gaan toenemen door de vergrijzing van de Haagse bevolking. Ook landelijk is dit de verwachting, ondanks de stijging van de levensverwachting en daling van de sterftetekansen. Er zijn nu eenmaal meer ouderen.

Sterftetekansen

Voor de Haagse prognose is rekening gehouden met de door het CBS geprognosticeerde afname van de toekomstige sterftetekansen. Dit is gedaan door de toekomstige sterftetekansen voor mannen en voor vrouwen in Den Haag te laten dalen met de ontwikkeling zoals deze te zien is in de CBS-Kernprognose 2022. Het CBS neemt aan dat de stijgende lijn in de levensverwachting op de lange termijn niet nadelig beïnvloed zal worden door de recente coronapandemie (figuur 5).

Dat Den Haag in zijn geheel ook in de toekomst een lager sterftecijfer heeft dan Nederland ligt voor de hand omdat ook in de toekomst Den Haag, vergeleken met Nederland, een relatief jonge bevolking heeft.

Figuur 5. Levensverwachting bij geboorte, Nederland

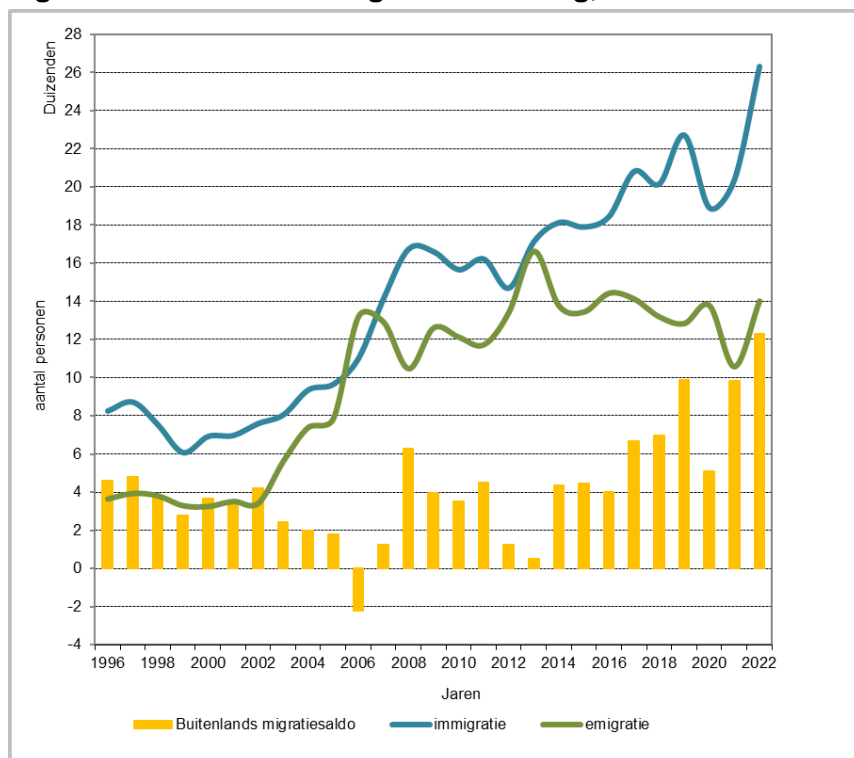

Bron: CBS Kernprognose 2022

2.3 BUITENLANDSE MIGRATIE

In zowel Nederland als Den Haag vertoont het buitenlands migratiesaldo, het verschil tussen immigratie en emigratie, een weinig constant beeld.

Figuur 6. Buitenlandse migratie Den Haag, 1996-2022

Bron: Gemeente Den Haag, BRP, bewerking DSO/SEPO

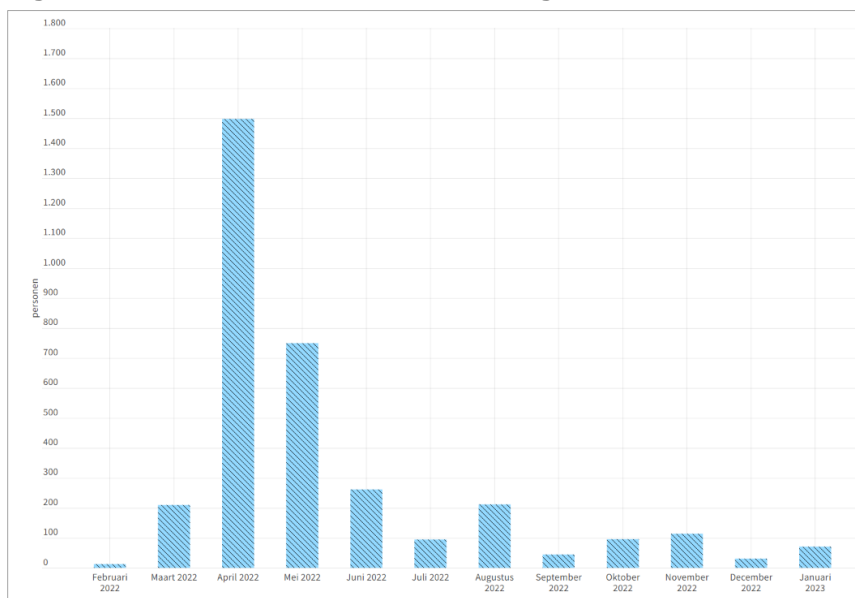
Over het algemeen is het buitenlands migratiesaldo positief. De grilligheid bij de immigratie is vooral het gevolg van veranderde regelgeving rondom de vestiging van arbeidsmigranten uit Oost-Europa en uitbreiding van de Europese Unie. Vestiging vanuit en vertrek naar het buitenland worden vooral beïnvloed door (inter)nationale economie, politieke omstandigheden en landelijk en Europees migratiebeleid. Het woningaanbod heeft nagenoeg geen invloed op deze vorm van migratie. Voor Den Haag geldt dat het oplopend buitenlands migratiesaldo sinds 2008 sterk wordt veroorzaakt door een toename van (arbeids)migranten uit de Midden- en Oost-Europese landen. Sinds 2013 loopt de immigratie verder op terwijl het aantal emigranten achter blijft, met als gevolg een sterke toename van het buitenlandse migratiesaldo. Uitzondering hierop is een sterke daling van de immigratie door de coronapandemie in 2020 en een daling van het aantal emigranten in 2021. Vanaf 2021 herstelt de immigratie zich weer en de emigratie volgt dit herstel een jaar later.

De meerderheid van de immigranten die zich recent (2021) in Den Haag vestigden is afkomstig uit Europa (60%), waarbij bijna 84% afkomstig is uit een EU-land, de rest is afkomstig uit een niet-EU-land (12%) of sinds de Brexit uit Groot-Brittannië (5%). Van de EU-landen komen veel immigranten nog steeds uit de Midden-en Oost-Europese landen als Bulgarije (28%) en Polen (10%), maar ook uit Zuid-Europese landen als Griekenland (11%) en Spanje (6%). Ook komen relatief veel immigranten uit de ons omringende landen als België (4%) en Duitsland (9%).

Oekraïne

Volgens het CBS telde Nederland op 1 december 2022 bijna 90.000 Oekraïense vluchtelingen. De meeste Oekraïners kwamen in de maanden maart en april naar Nederland, in Den Haag vestigde deze groep zich vooral in de maanden april en mei.

Figuur 7. Saldo Oekraïners in Den Haag

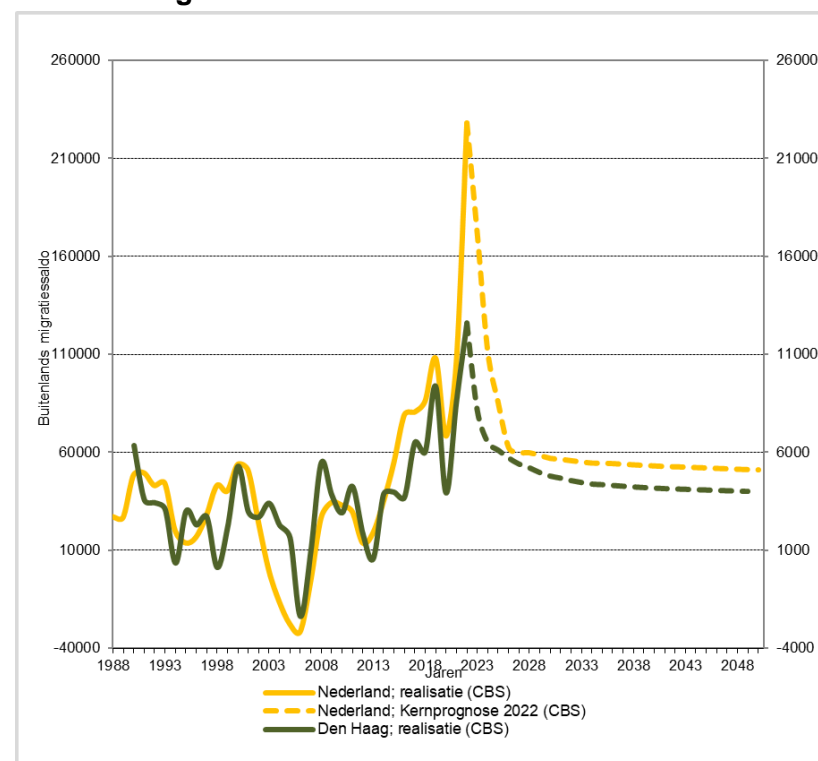
Bron: Den Haag in Cijfers

Per 1 maart 2023 wonen er in Den Haag ruim 4.000 Oekraïners waarvan er circa 3.500 in Den Haag zijn komen wonen na het uitbreken van de oorlog.

Bevolkingsprognose Den Haag 2023, werkwijze en veronderstellingen
Gemeente Den Haag

Veronderstellingen buitenlandse migratie

Figuur 8. Buitenlands migratiesaldo Den Haag (rechter y-as) en Nederland (linker y-as), realisatie en toekomstige ontwikkeling

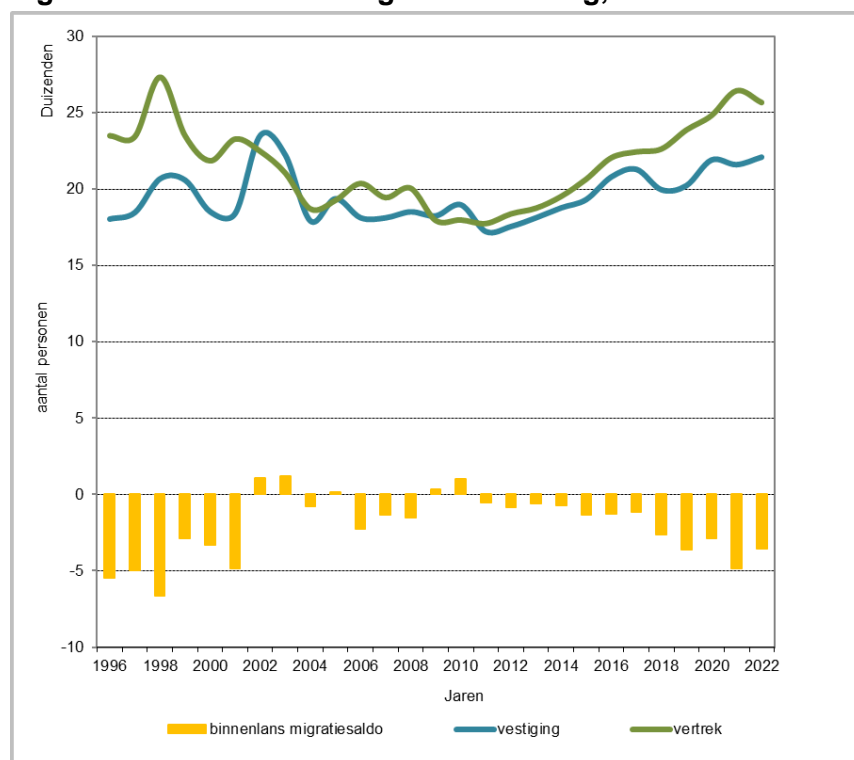
Bron: Realisatie cijfers Den Haag, Nederland (statline), CBS Kernprognose 2022, bevolkingsprognose Den Haag 2023

Het patroon van immigratie, emigratie en buitenlands migratiesaldo kent een grillig en onvoorspelbaar verloop. Wat uit figuur 8 duidelijk wordt is dat wat er op nationaal niveau gebeurt ook te zien is op het niveau van Den Haag. Om een inschatting te maken van de toekomstige Haagse migratiestromen gebruiken we het gemiddelde van de laatste tien jaar van het Haags aandeel in de landelijke migratie. Met de komst van de Oekraïners naar Nederland en naar Den Haag is ervoor gekozen om het laatste jaar (2022) niet te gebruiken. Dit omdat Den Haag absoluut gezien veel vluchtelingen heeft maar procentueel gezien is het aandeel dat in Den Haag terecht komt kleiner dan landelijk. Daardoor zou het 10-jaars gemiddelde lager zijn dan wat je zou verwachten op basis van de historische migratiestatistieken en bevolkingsomvang. Voor de bevolkingsprognose 2023 is het uitgangspunt dat de immigratie in de toekomst gelijk is aan 7,52% van de landelijke immigratie en dat de emigratie gelijk is aan 7,46% van de toekomstige landelijke emigratie. Hierbij is uitgegaan van de laatst bekende landelijke Kernprognose van december 2022 van het CBS.

2.4 BINNENLANDSE MIGRATIE

Net als de buitenlandse migratie vertoont het binnenlands migratiepatroon een grillig verloop (figuur 9).

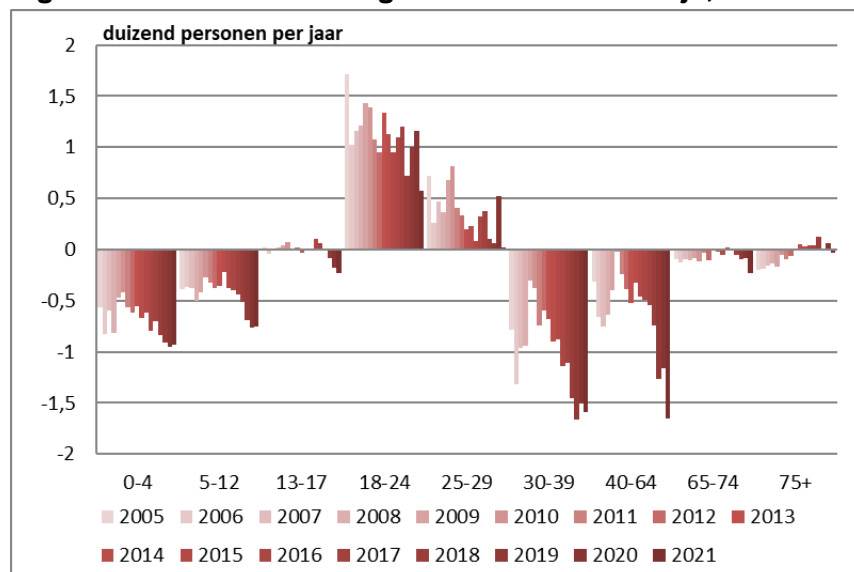
Figuur 9. Binnenlandse migratie Den Haag, 1996-2022

Bron: Gemeente Den Haag, BRP, bewerking DSO/SEPO

Tot aan de crisis in de periode 2008-2010 lieten zowel vestiging als vertrek een daling zien. Vanaf 2011 stijgt zowel het aantal vestigers uit het binnenland in Den Haag als het aantal vertrekkers uit Den Haag naar een andere gemeente in Nederland. In 2011 vertrokken bijna 18.000 Hagenaars naar een gemeente in Nederland, terwijl dit in 2022 is opgelopen naar bijna 26.000 personen. Tegelijkertijd stijgt het aantal vestigers in Den Haag van 17.000 in 2011 naar 22.000 in 2022. Per saldo verlaten er sinds 2011 meer mensen Den Haag dan dat er zich vanuit het binnenland vestigen. Vanaf 2014, het begin van het herstel op de woningmarkt loopt het negatief binnenlands saldo verder op. Voor de binnenlandse migratie naar leeftijd (figuur 10) geldt dat er zich per saldo altijd meer jongeren in de leeftijd tussen 18 en 29 jaar in Den Haag vestigen dan vertrekken; in alle overige leeftijdscategorieën vertrekken er juist meer personen. Wat vooral opvalt is dat het vetrekoverschot bij de 30-39 jarigen en 40-64 jarigen de laatste jaren sterk oploopt. Tegelijkertijd valt hetzelfde waar te nemen bij de jongste leeftijdsgroepen, de 0-12 jarigen. Gezinnen met jonge kinderen en/of samenwonenden verlaten vaker de stad en vestigen zich relatief vaak in de Haagse regio (figuur 11).

Figuur 10. Binnenlands migratiesaldo naar leeftijd, 2005-2021

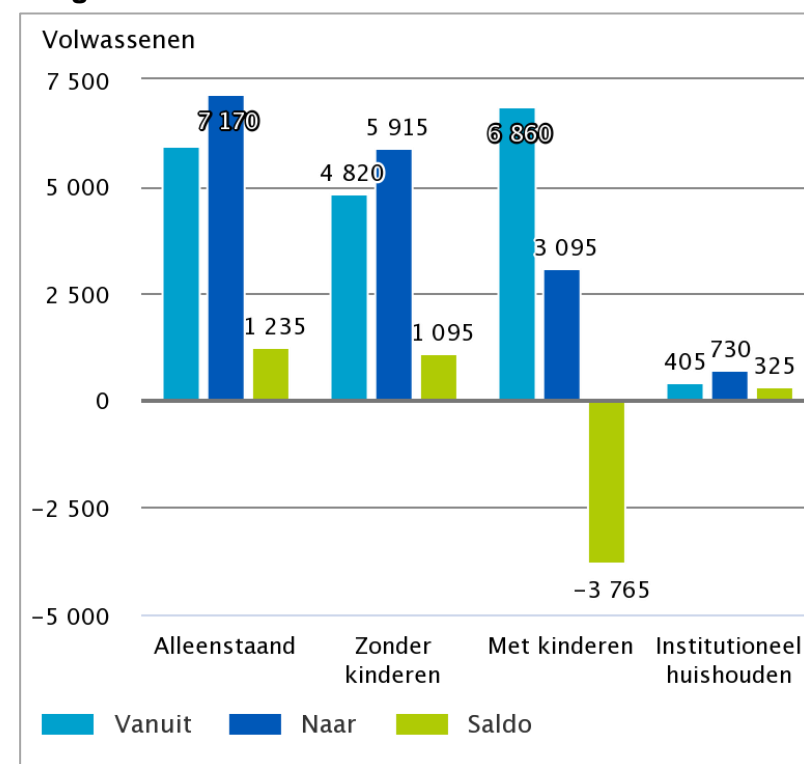

Bron: Gemeente Den Haag, BRP, bewerking DSO/SEPO

Dat gezinnen met kinderen vaker de stad Den Haag verlaten blijkt onder meer uit het [verhuizingendashboard](#) van het CBS waar de gemeente Den Haag ook aan deelneemt. Uit figuur 11 blijkt dat er in het jaar 2020 alleen een negatief migratiesaldo is van verhuisde personen die behoren bij een huishouden met kinderen. Vaak zijn dit verhuizingen op korte afstand naar de regio, waarbij in 2020 de top 5 gemeenten bestaat uit Rijswijk, Westland, Leidschendam-Voorburg, Zoetermeer en Delft.

Zoals uitgelegd in paragraaf 1.2 is de toekomstige binnenlandse migratie een modeluitkomst en geen inputgegeven.

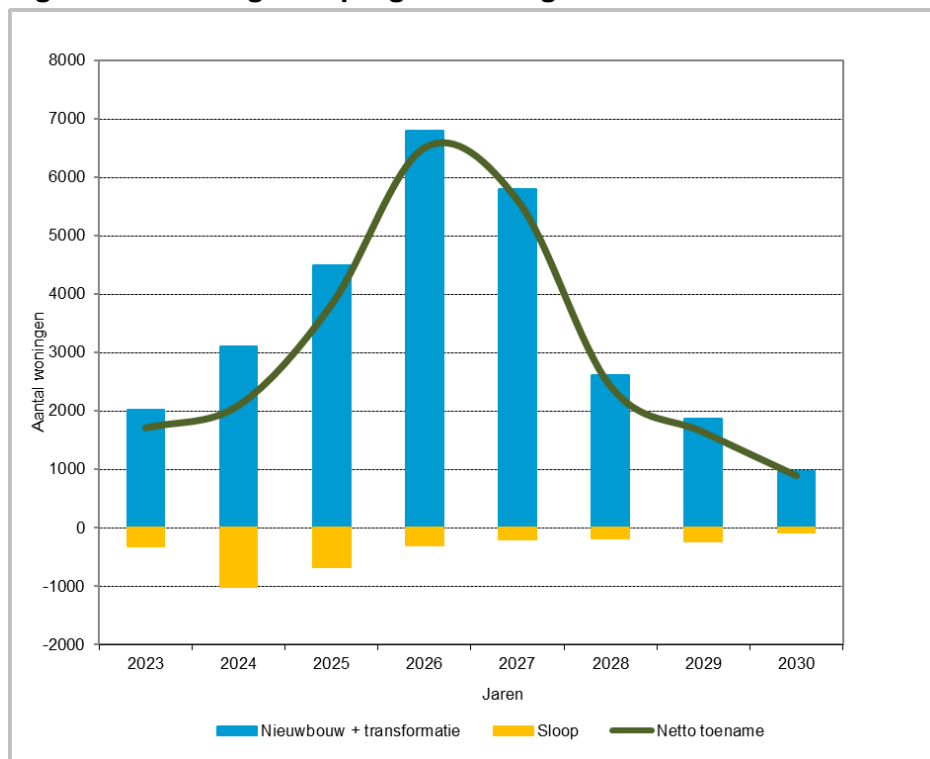
Figuur 11. Verhuisde personen naar type huishouden, Den Haag 2020

Bron: Verhuisbewegingen 2017-2020 (CBS)

2.5 WONINGBOUW

Figuur 12. Woningbouwprogrammering 2023-2030

Bron: Woningbouwprogramma (FCC database) DSO/SEPO, december 2022

Sinds de eeuwwisseling is de woningvoorraad in Den Haag gemiddeld met ruim 2.100 woningen per jaar toegenomen. In absolute zin is de woningvoorraad gegroeid van 221.000 woningen

in het jaar 2000 naar ruim 270.000 woningen in 2023. De afgelopen 5 jaar was de gemiddelde toename van de woningvoorraad met 2.700 woningen hoger.

Veronderstellingen woningbouw tot 2030

Op de korte termijn tot 2030 is de veronderstelde woningvoorraadontwikkeling gebaseerd op actieve plannen uit het lopende woningbouwprogramma (WBP), opgesteld in december 2022 (figuur 12). Tot 2030 worden er volgens dit woningbouwprogramma bijna 27.000 woningen middels nieuwbouw en verbouw/transformaties aan de woningvoorraad toegevoegd. Tegelijkertijd worden er in deze periode ruim 2.900 woningen aan de voorraad onttrokken door sloop. Na 2030 is van ruim 4.000 woningen een programmering bekend en is bekend dat er ruim 600 woningen worden gesloopt.

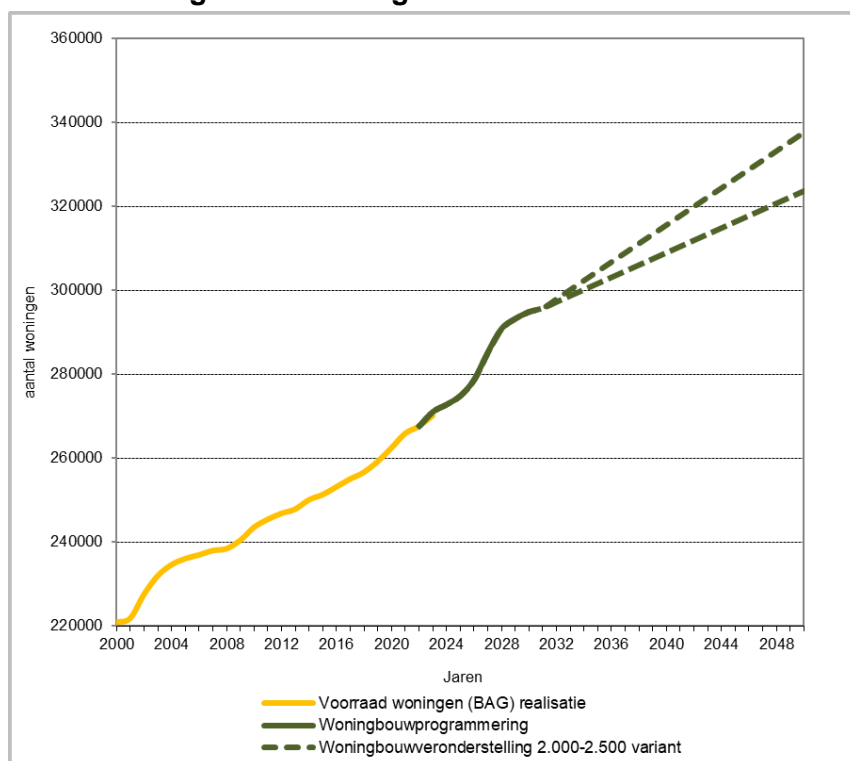
De bevolkingsprognose van Den Haag tot 2030 is bedoeld om de demografische effecten van de feitelijk te verwachten woningbouwproductie in beeld te brengen. Doordat van de programmering de locaties en het soort woning bekend zijn kan op basis van dit bouwprogramma een bevolkingsprognose naar gebieden gemaakt worden.

Veronderstellingen woningbouw na 2030

Voor de periode na 2030 is bij het maken van de bevolkingsprognose het uitgangspunt: een langjarig gemiddelde woningbouwproductie van 2.000 tot 2.500 woningen per jaar voor de gehele periode tussen 2022 en 2049. Dit gemiddelde is

gebaseerd op het historisch gemiddelde van de afgelopen twintig jaar.

Figuur 13. Ontwikkeling woningvoorraad Den Haag, realisatie en toekomstige ontwikkeling

Bron: Den Haag in cijfers, bevolkingsprognose Den Haag 2023

Op de korte termijn tot 2030 worden er gemiddeld veel meer woningen toegevoegd waardoor het gemiddelde voor de 2 varianten na 2030 lager uitvalt dan respectievelijk 2.000 en 2.500 woningen. In absolute zin is de verwachting dat de Haagse woningvoorraad zal toenemen tot 295.000 woningen in 2030 en tussen de 309.000 en 316.000 woningen in 2040 (figuur 13), een gemiddelde van netto tussen de 1.500 en 2.200 woningen per jaar. Bij het trendmatig doortrekken van de gehanteerde veronderstelling ten aanzien van de woningbouwproductie zal de Haagse woningvoorraad in 2050 uitkomen tussen de 324.000 en 338.000 woningen.

3 GEBIEDSPROGNOSE

3.1 INLEIDING

Na het maken van de stadsprognose kan een prognose op het niveau van buurten, wijken en stadsdelen gemaakt worden. Bij de prognose naar gebieden wordt gebruik gemaakt van een verdeelmodel; de uitkomst van de bevolkingsgroei op stedelijk niveau wordt over de verschillende buurten in de stad verdeeld. De verwachte ontwikkeling en verdeling van de woningvoorraad is hierbij belangrijk.

Het laagste schaalniveau waarop een prognose gemaakt kan worden zijn de buurten. Op dit laagste schaalniveau moet voldaan worden aan de randvoorwaarde dat er historische bevolkingscijfers beschikbaar zijn. Voor elke buurt is de toekomstige ontwikkeling van de bevolking gebaseerd op historische kansen van de leeftijdsspecifieke verhuiskansen, sterftekansen en vruchtbaarheidscijfers van vrouwen. Als in een gebied geen historische verhuiskansen beschikbaar zijn dan worden deze historische kansen overgenomen uit een ander, naar verwachting, vergelijkbaar gebied. Bij het maken van een buurtprognose wordt

de verwachte bevolkingsontwikkeling nader gespecificeerd door de verwachte gemiddelde woningbezetting van de nieuwbouw, door het leeftijdsprofiel van de nieuwbouwbewoners en door een correctie van het vruchtbaarheidscijfer. Dit zullen we in de volgende paragrafen nader toelichten.

3.2 GEMIDDELDE WONINGBEZETTING NIEUWBOUW

In de gebiedsprognose wordt aan de nieuwbouw een profiel met de gemiddelde woningbezetting toegekend. De verschillende Haagse buurten verschillen sterk in karakter door de wisselende verhouding tussen eengezinswoningen en appartementen, dit heeft invloed op de gemiddelde woningbezetting (zie ook figuur 15).

Tabel 1. Gemiddelde woningbezetting per profiel

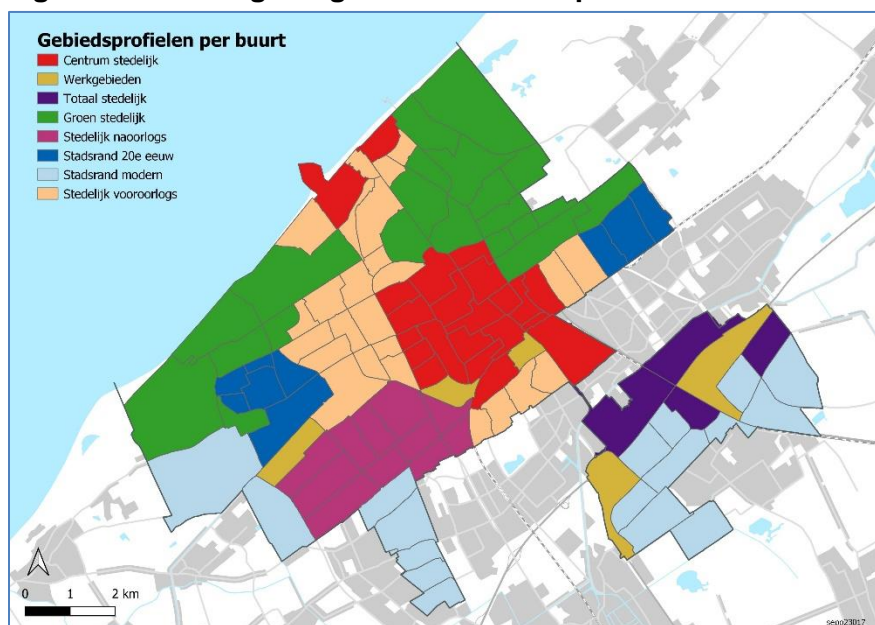
Centrum stedelijk	2,14
Stedelijk vooroorlogs	2,17
Groen stedelijk	2,05
Stedelijk naoorlogs	2,19
Stadsrand 20e eeuw	2,02
Stadsrand modern	2,83
Werkgebieden	2,20
Totaal stedelijk	2,22

Bron: : Gemeente Den Haag, BRP en OZB, bewerking DSO/SEPO

Een profiel geeft aan hoeveel inwoners er per nieuwgebouwde woning in een gebied worden verwacht en wat het leeftijdsprofiel is

van deze nieuwbouwbewoners (paragraaf 3.3). Bij de Haagse gebiedsprognose worden 7 verschillende profielen onderscheiden die variëren in gemiddelde woningbezetting en leeftijdsverdeling.

Figuur 14. Indeling Haagse buurten naar profielen

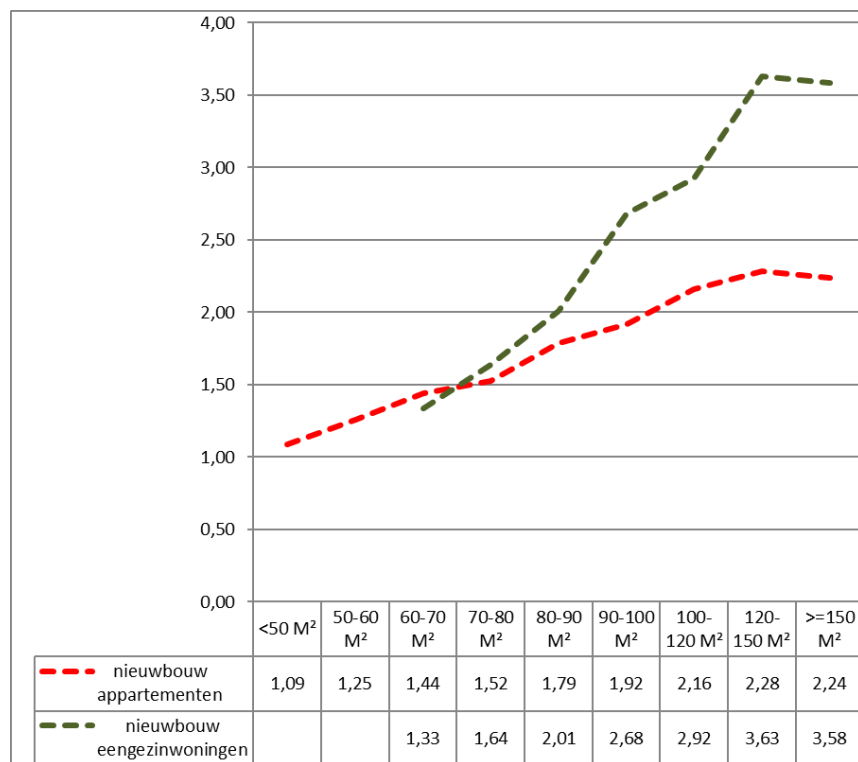

Aanpassingen gemiddelde woningbezetting per buurt

In een aantal gebieden is van het profiel afgeweken omdat er gebouwd wordt voor specifieke doelgroepen als studenten en ouderen. De gemiddelde woningbezetting bestemd voor studenten is 1 inwoner per woning. Ook zijn er veel gebieden waar uitsluitend

appartementen worden gebouwd die vaak klein zijn. Uit onderzoek naar sinds 2005 nieuwgebouwde Haagse appartementen blijkt dat er in een nieuwbouwapartement gemiddeld 1,86 personen wonen. Dit gemiddelde neemt sterk af naarmate de appartementen kleiner zijn (zie dus ook figuur 15). Als, zoals in de Binckhorst, bekend is dat er veel kleine appartementen worden gebouwd dan is daarvoor de gemiddelde woningbezetting aangepast naar beneden.

Figuur 15. Gemiddelde woningbezetting nieuwbouw naar woningtype en oppervlakte

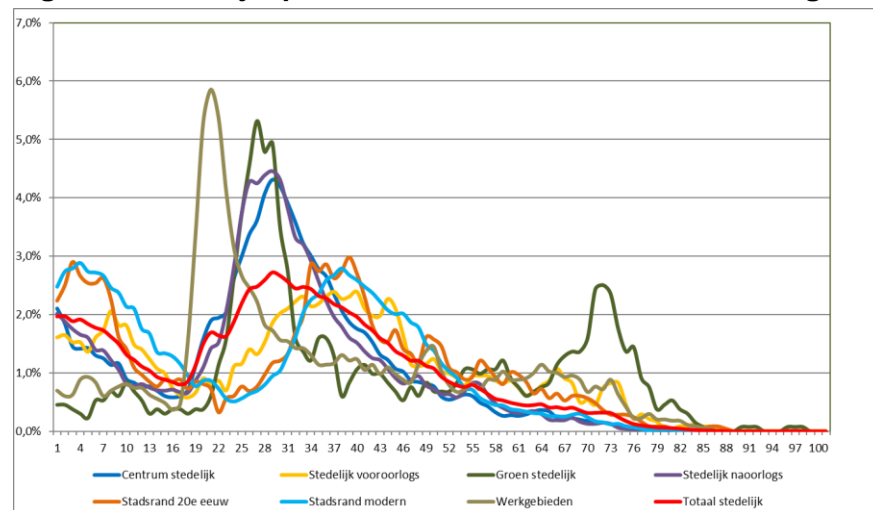

Bron: : Gemeente Den Haag, BRP en OZB, bewerking DSO/SEPO

3.3 LEEFTIJDSPROFIEL NIEUWBOUWWONINGEN

Voor elk gebiedsprofiel is een leeftijdsprofiel van de bewoners van nieuwbouwwoningen gemaakt. Dit leeftijdsprofiel geeft weer hoe de nieuwe bewoners verdeeld zijn naar leeftijd. Bij de Haagse bevolkingsprognose worden 7 leeftijdsprofielen onderscheiden (figuur 16).

Figuur 16. Leeftijdsprofielen bewoners nieuwbouwwoningen

Bron: : Gemeente Den Haag, BRP en OZB, bewerking DSO/SEPO

Deze leeftijdsprofielen geven weer wie die nieuwbouwbewoners zijn nadat de nieuwbouw is opgeleverd. In de daaropvolgende prognosejaren krijgen deze nieuwbouwbewoners dezelfde leeftijdsspecifieke kansen voor geboorte, sterfte en migratie

toegewezen als de overige bewoners in hetzelfde gebied. Aan gebieden waar geen historische gegevens zijn wordt een referentiegebied toegewezen waarvan de historische kansen worden overgenomen. In Den Haag geldt dit laatste voor de Binckhorst waar nog, afgezien van de administratieve inschrijving van thuis- en daklozen⁴, nagenoeg geen inwoners wonen. Aan de Binckhorst is als referentiegebied gekoppeld Zeeheldenkwartier met een Centrum Stedelijk profiel, omdat dit profiel naar verwachting het meest zal lijken op het uiteindelijke woonmilieu in de Binckhorst.

3.4 VRUCHTBAARHEID

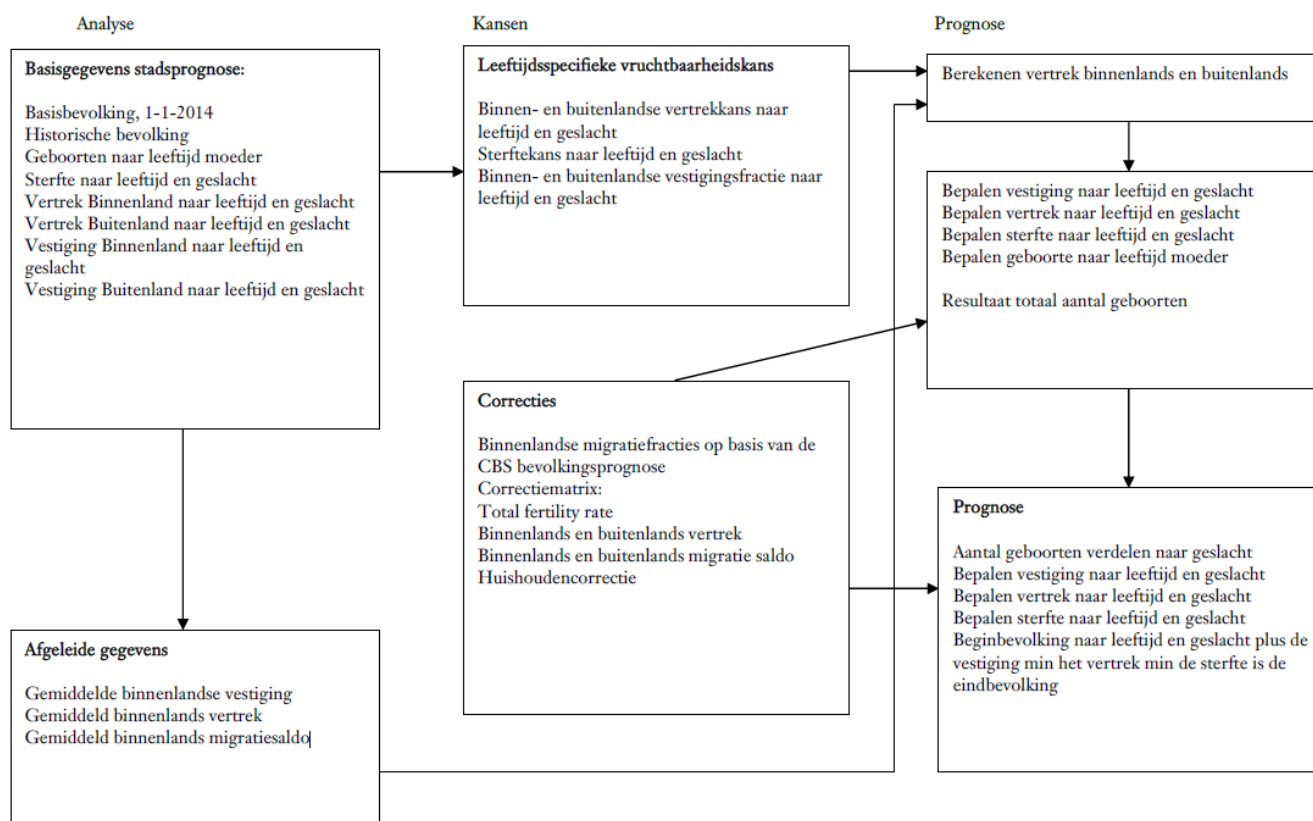
Het gemiddeld aantal geboorten in een wijk wordt berekend op basis van het gemiddeld vruchtbaarheidscijfer van de laatste vijf jaar. In een nieuwbouwgebied waar naar verwachting veel jonge (startende) gezinnen komen wonen is een tijdelijk hoger vruchtbaarheidscijfer ten opzichte van het stedelijk gemiddelde plausibel. Ten opzichte van de historische cijfers per gebied zijn de vruchtbaarheidscijfers in Laakhaven-West en de Uithof gelijk aan de stedelijke vruchtbaarheidskansen, zijn de vruchtbaarheidscijfers in Duttendel verlaagd ten opzichte van de stedelijke vruchtbaarheidskansen en is in de Binckhorst en Erasmus Veld de vruchtbaarheidskans hoger gezet.

⁴ Vanaf 2023 staan de dak- en thuislozen niet meer ingeschreven op een adres in de Binckhorst.

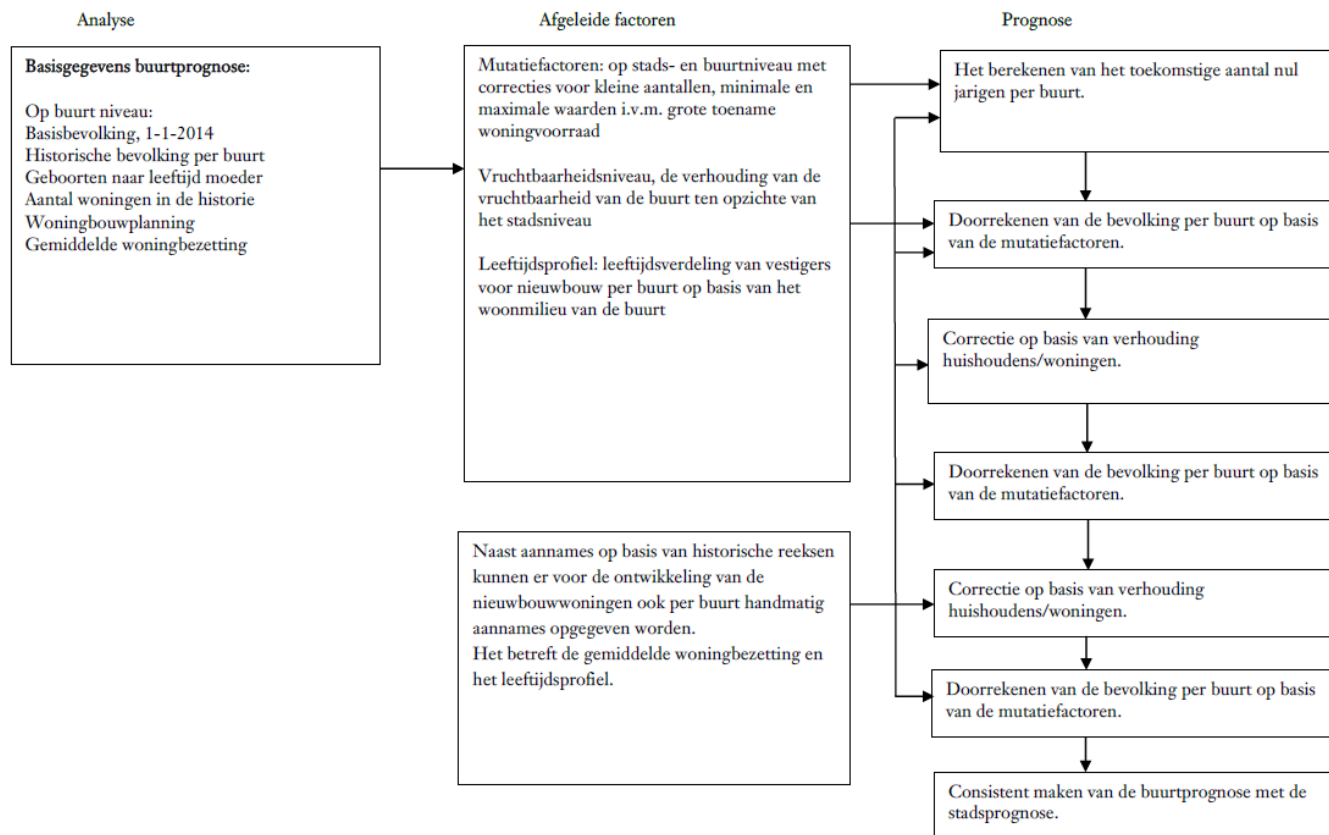
4

STROOMSCHEMA MODEL

Stadsprognose

Buurtprognose

5

BEGRIPPENLIJST

Binnenlands vertrek

Uitschrijving uit het bevolkingsregister Den Haag van personen die zich vestigen in een andere Nederlandse gemeente.

Binnenlands vestiging

Inschrijving in het bevolkingsregister Den Haag van personen die zich vestigen vanuit een andere Nederlandse gemeente.

Binnenlands migratiesaldo

Het verschil tussen binnenlandse vestiging en binnenlands vertrek.

Buitenlands migratiesaldo

Het verschil tussen buitenlandse vestiging en buitenlands vertrek.

Cohort

Groep personen die gedurende een bepaalde periode, bijvoorbeeld een kalenderjaar, eenzelfde demografische gebeurtenis heeft meegemaakt. Het gaat hierbij dan om demografische gebeurtenissen als geboorte, sterfte en migratie.

Emigratie

Uitschrijving uit het bevolkingsregister Den Haag van personen die vertrekken naar het buitenland. Dit is inclusief administratief vertrek van personen die uit het bevolkingsregister worden geschreven, omdat zij na onderzoek door de gemeente niet meer op het woonadres zijn aangetroffen.

Immigratie

Inschrijving in het bevolkingsregister Den Haag van personen die zich vestigen vanuit het buitenland.

Gemiddelde woningbezetting

Het gemiddeld aantal personen per woning.

Huishouden

Elke alleenstaande en tevens elke groep van twee of meer personen die in huiselijk verband samenleven.

Institutioneel huishouden

Een of meer personen die een woonruimte niet zelfstandig bewonen. Het gaat hierbij om personen in een instelling als verpleeg- en verzorgingshuizen, opvangcentrum.

Leeftijdsspecifiek vruchtbaarheidscijfer

Het aantal geboorten per leeftijd van de moeder, gedeeld door het totale aantal vrouwen per leeftijd.

Levensverwachting

De leeftijd die een pasgeborene zal bereiken, uitgaande van de medische kennis op dat moment. Verdere vooruitgang in de medische kennis zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot een verdere verhoging van de levensverwachting.

Sterftekans

Kans op overlijden op een bepaalde leeftijd.

Totaal vruchtbaarheidscijfer (TFR; Total Fertility Rate)

De som van alle leeftijdsspecifieke vruchtbaarheidscijfers van één jaar. Het kan worden opgevat als het gemiddeld aantal kinderen dat een vrouw in haar leven krijgt, als de vruchtbaarheidscijfers niet zouden veranderen.